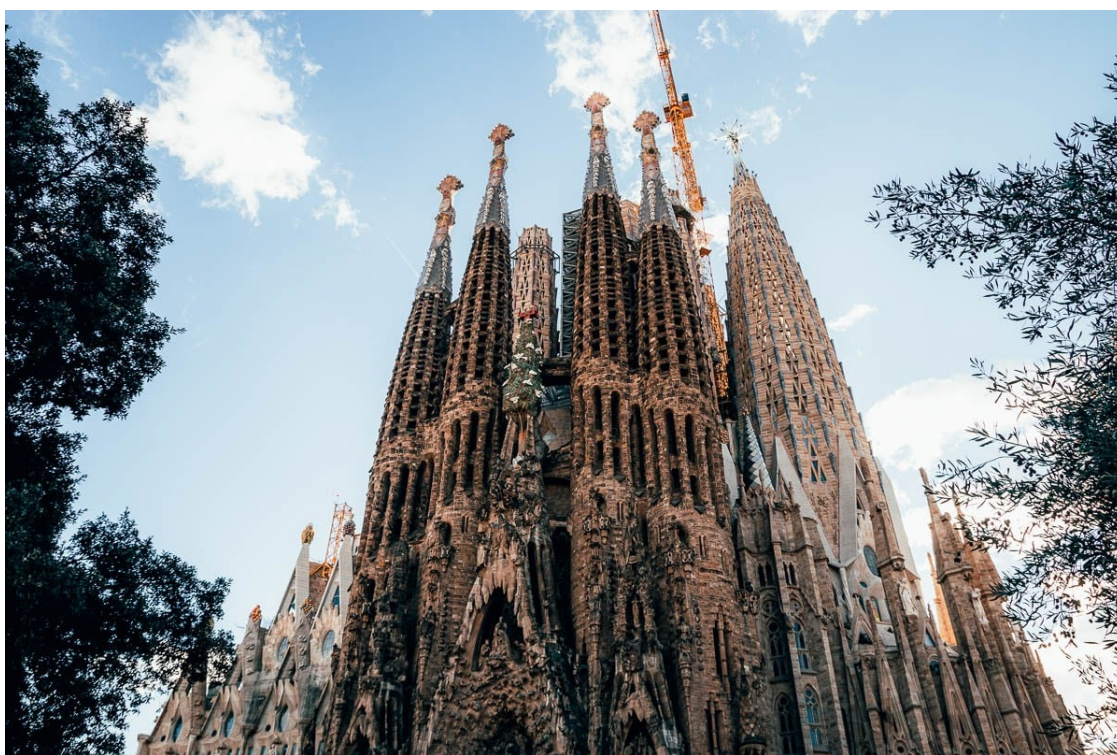

La Sagrada Família recorre als tribunals per continuar construint en sòl protegit a Gaià

L'Ajuntament de Gaià va anul·lar els permisos pels quals, des del 2008, es fabriquen els blocs del temple en un espai no urbanitzable del poble abans de traslladar-los a Barcelona

El temple de la Sagrada Família. | Àlex Marin

Els blocs de la **Sagrada Família** es fabriquen des del 2008 en un **espai no urbanitzable i especialment protegit de Gaià, al Bages**. Quan l'Ajuntament d'aquest municipi ho va constatar amb dos informes jurídics de la Generalitat i la Diputació de Barcelona, va **anul·lar-ne les llicències atorgades**. Però ara, segons que ha pogut saber **NacióDigital**, la fundació que impulsa aquest temple ha presentat un **recurs contenciós administratiu** a la justícia per frenar aquesta decisió i poder seguir construint a la mateixa finca.

Es tracta de només una de les dificultats amb què es troba aquesta icònica basílica, ja que la **reducció d'ingressos durant la pandèmia** ha condicionat la voluntat d'acabar-la el 2026 - centenari de la mort d'**Antoni Gaudí**- i els veïns del barri protesten contra algunes de les obres previstes i que comportarien **enderrocar diversos edificis** amb habitatges i comerços. En tot cas, el xoc judicial amb el petit poble del Bages, de tan sols 184 habitants, recorda la batalla entre **David i Goliat**, ja que el consistori pràcticament no té plantilla pròpia i ha hagut de recórrer a un bufet extern per defensar la validesa de les seves decisions.

La Sagrada Família va decidir fa prop de catorze anys **canviar el seu mètode de construcció**, deixant de modelar els blocs que la conformaven al mateix espai on s'encaixaven per fer realitat l'obra de Gaudí. La zona alternativa triada va ser una finca envoltada de bosc al municipi de Gaià, des d'on s'enviaven les peces cap a Barcelona. Des de llavors, el consistori li havia atorgat fins a **sis llicències** per desenvolupar-hi aquesta activitat, però a finals d'octubre passat va declarar-les nul·les, després d'adonar-se que aquesta tasca afecta **espais protegits per plans urbanístics locals** (originals del 1986 i refosos el 2006), pel **Pla director urbanístic del Pla del Bages** (2006) i pel **Pla territorial parcial de les comarques centrals** del Govern (2008).

[noticiadiari]2/226203[/noticiadiari]

L'alcalde del municipi des del 1999, **Enric Armengou** (Junts), justifica els permisos del consistori per les mancances de personal a l'hora de verificar-ne la legalitat, sovint amb tan sols una **secretària a mitja jornada** pel que fa a tots els recursos humans. "Si haguéssim tingut coneixement abans [de les irregularitats], ens hi hauríem posat", exposa, i assegura que, tan aviat com se'n van tenir indicis, es van activar tots els mecanismes per resoldre'ls amb la "màxima celeritat", en coordinació amb administracions superiors.

"Estem en el bon camí", afegeix Armengou, per bé que afirma que, després del recurs contenciós administratiu de la Sagrada Família, l'Ajuntament acatarà la decisió de la justícia. També hi té un ull posat l'**Oficina Antifrau**, qui investiga tot el procés d'atorgament de les llicències a instàncies d'ERC, crític amb el fet que es trigués més d'un any i mig a retirar-les des del primer informe que ho reclamava, el qual assegura que va ser inicialment amagat. L'alcalde, però, replica que la pandèmia i una baixa de la secretària municipal van dificultar tot el procés i que aquest requeria diversos tràmits intermedis.

Els informes jurídics elaborats per la **Generalitat** i la **Diputació de Barcelona** conclouen que el Pla del Bages del 2006 classifica el terreny afectat com a no urbanitzable i amb especial protecció, **sense preveure-hi usos industrials**, mentre que el Pla territorial parcial de les comarques centrals del Govern (2008) el situava també com a "espais oberts de protecció especial". El planejament urbanístic municipal, però, és més ambigu i defineix la finca com a no urbanitzable, però a la vegada com a "**àrea d'ús industrial o ramader**" i, en un altre punt, com a "zona d'ús agropecuari". Igualment, preveu que s'hi puguin **mantenir les activitats** que s'hi feien abans de la seva aprovació (1986) i, fins i tot, aplicar-hi un canvi d'activitat.

En aquest sentit, la Sagrada Família al·lega que, en aquell espai, ja hi tenia lloc abans un **negoci de fusteria** que s'ha mantingut i reconvertit. Malgrat tot, els informes de què disposa l'Ajuntament assenyalen que no consta que aquella activitat estigués regularitzada i afegeixen que la normativa urbanística s'ha d'interpretar amb criteris "de menor edificabilitat, de major dotació per a espais públics i de **major protecció mediambiental**", així com que les possibilitats d'ampliació dels usos estarien limitades.

Canvi profund en l'activitat

Per això, els juristes de la Generalitat i la Diputació apunten que, a partir de l'activitat serradora inicial, la finca va ampliar l'espai industrial amb paviments, magatzems i fins i tot la **instal·lació d'una grua**, superant l'ocupació del 10% de l'espai fixat a la normativa. A més de treballar la fusta, subratllen, ara s'hi fan allí tasques d'**emmagatzematge, premuntatge, fabricació de formigó, guix i ciment**, motiu pel qual tot plegat "no es pot considerar una continuació de l'activitat de serradora".

Igualment, l'ampliació de permisos en sòl no urbanitzable requeriria la intervenció de la **Comissió Territorial d'Urbanisme** de la Generalitat, cosa que no va ocórrer en cap dels sis expedients. La Sagrada Família, però, defensa en les seves al·legacions que no es poden anul·lar llicències quan les raons no són clares i, en aquest cas, la regulació municipal no ho seria, a banda d'assenyalar que el consell comarcal va validar-ne algunes i que iniciar un procediment com aquest després de 13 anys d'activitat regulada és contrari "a la **seguretat jurídica, l'equitat, la bona fe i la confiança legítima**".

Accés a tota la documentació

Aquest mitjà, a través d'una petició de transparència, ha tingut accés als documents que han conduït al canvi de criteri de l'Ajuntament, el primer dels quals és un informe de la Diputació datat de l'abril del 2019 sobre possibles **modificacions en el planejament urbanístic** de Gaià que, malgrat ser més genèric, apuntava a possibles irregularitats en la finca. Estirant aquest fil, el llavors secretari municipal va elaborar a iniciativa pròpia un altre estudi específicament sobre aquesta qüestió.

El va enllestir i entregar el febrer del 2020, just abans que recuperés la plaça el secretari titular del consistori. En l'extens document -de 107 pàgines-, analitza l'expansió de l'espai de treball per elaborar els blocs del temple durant 12 anys, assenyala diverses **il·legalitats** durant l'atorgament de les llicències, lamenta que la Generalitat no col·laborés per resoldre la situació quan se la va contactar, estima un **perjudici patrimonial de 2,6 milions** per al municipi i conclou que cal anul·lar els expedients (o reformar les normes urbanístiques) i informar dels fets "a **les autoritats fiscal i judicial** als efectes legals escaients".

Tots els informes coincideixen

L'Ajuntament de Gaià va optar per demanar un altre informe a la Diputació sobre aquesta qüestió, la qual el va encarregar a juristes externs. Aquests el van entregar el febrer del 2021, ratificant les irregularitats detectades, motiu pel qual el consistori va iniciar el mes següent l'**expedient de revisió d'ofici**, amb el tràmit d'al·legacions i de sol·licitud de dictamen pertinent a la **Comissió Jurídica Assessora** de la Generalitat, el qual és coincident amb tots els arguments dels informes anteriors.

Un cop resolta aquests procediments, el consistori va anul·lar el 28 d'octubre passat totes sis llicències d'activitat atorgades i va incoar un expedient de **protecció de la legalitat urbanística** a la finca el 22 de novembre. En no atendre els recursos presentats per la Fundació de la Sagrada Família, aquesta va personar-se en un jutjat contenciós administratiu a finals de febrer per **suspendre en primera instància l'aplicació** d'aquestes resolucions (ho ha demanat com a mesura cautelar, pendent de resoldre's) i, en segona instància, revocar-les del tot.

Reclama una compensació

L'organisme ha declinat fer declaracions a aquest mitjà, al·legant que es tracta d'un conflicte judicialitzat, però la documentació consultada recull alguns dels seus arguments per intentar frenar les revocacions. A més de recordar que el planejament municipal és ambigu i que sempre s'han demanat totes les llicències, defensa que el procediment de l'Ajuntament ha incomplert alguns dels terminis legalment establerts i que no se li ha permès accedir a tots els informes encarregats. Reclama també que, en cas que la nul·litat tiri endavant, el consistori hauria d'**indemnitzar econòmicament** la Sagrada Família, per bé que no fixa quantitat.

Igualment, subratlla que aturar l'activitat a la finca de Gaià impactaria "en la **planificació de les obres de construcció** [...] del temple dissenyat per Antoni Gaudí", requeriria "traslladar aquesta activitat a una nova ubicació, invertint temps i diners" per trobar-la i adequar-la, i comportaria despeses en readequar la finca actual per deixar-la en la situació prèvia als usos actuals. Per tant, al·lega que no suspendre l'expedient "generaria a aquesta part uns **indiscutibles perjudicis, tant econòmics com reputacionals**".

Construir com un Lego

La decisió de traslladar la construcció dels blocs de la Sagrada Família cap a la finca de Gaià en lloc de seguir-los elaborant al mateix espai del temple es va prendre el 2008 per accelerar-ne el procés, quan ja se sabia que, dos anys més tard, el **Papa Benet XVI** visitaria Barcelona i amb la data de finalització de les obres situada en el 2026 -el centenari de la mort de Gaudí-. Aquesta fórmula també és **més segura** per als operaris, ja que modelen les peces a peu pla i no han de treballar tant a alçada, i no és cap innovació, perquè els **gratacels de diverses ciutats** del món s'edifiquen amb un sistema similar.

Des de llavors, la parcel·la del Bages anava elaborant les enormes i complexes peces que eren traslladades amb camions i, com si fos un Lego, eren encaixades a la basílica amb una grua un cop arribaven a Barcelona. Això permetia que la tasca de construcció ocupés poc espai del terreny de l'Eixample, més centrat en l'**activitat religiosa** i la recepció de turistes. Algunes informacions apunten que, si no se n'aturava el procés, la previsió era que **prop del 60% del temple** s'hagués modelat a Gaià.